

39. TRADICIONALNI POSVET JAVNE SLUŽBE KMETIJSKEGA SVETOVANJA (JSKS)

2. dan: Dogodek Evropskega partnerstva za inovacije - EIP

Integracija dosevkov za ozelenitev tal v njivski kolobar – nadomeščanje dušika iz mineralnih gnojil pri gnojenju naslednje poljščine

doc. dr. Anastazija GSELMAN, UM FKBV

Fakulteta za kmetijstvo
in biosistemske vede

Bled, 19. 11. 2024

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

**AKIS
SLOVENIA**

Knowledge and innovation for agriculture

Poudarek na izzivih sodobnega kmetijstva:

- naraščajoče cene mineralnih gnojil
- okoljske obremenitve

Cilj raziskave:

- nadomeščanje dušika iz mineralnih gnojil s prezimnimi dosevki (inkarnatka in mnogocvetna ljuljka) in
- njihov vpliv na pridelavo koruze

Lokacija:

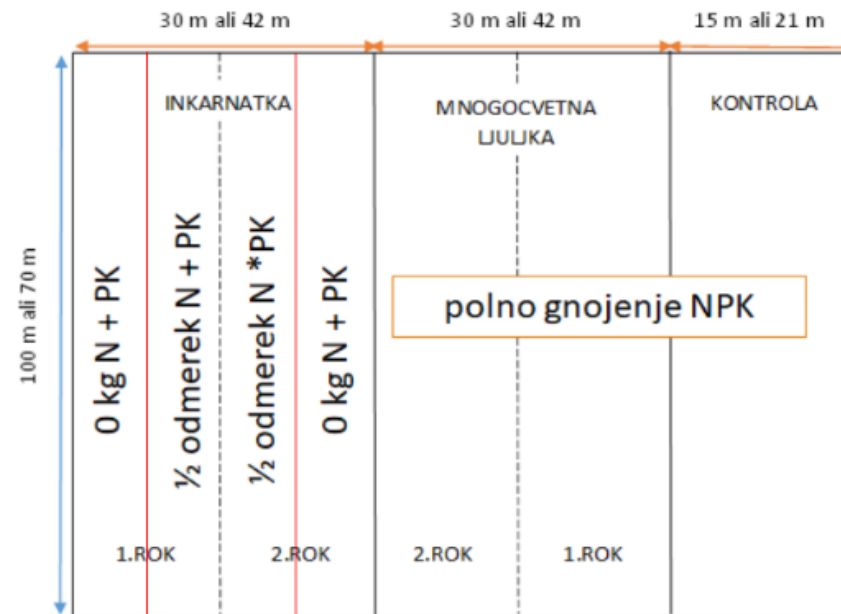
- osem KG v petih regijah Slovenije

Setev prezimnih dosevkov:

- dva roka (konec avgusta in sredina septembra)

Setev koruze in gnojenje:

- polni odmerek (215 kg N/ha)
- polovični odmerek (107 kg N/ha)

Slika 1: Načrt praktičnih preizkusov – setev prezimnih dosevkov in gnojenje koruze.

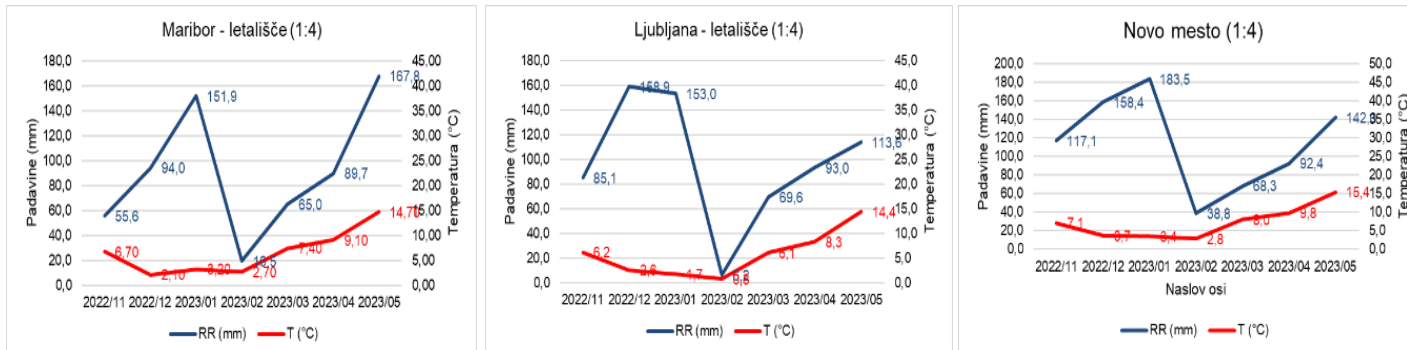

Vrednotenja:

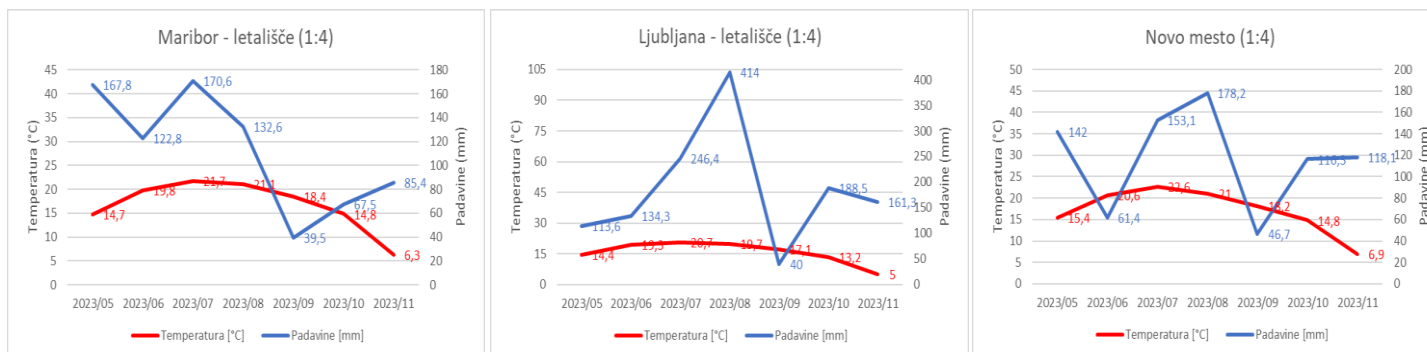
- nadzemna masa in masa korenin dozevkov (pred prezimitvijo in pred zaoravanjem)
- odvzem talnih vzorcev ($N_{\min}$ – v jeseni in spomladi)
- pridelek koruze (celotne mase rastlin in zrnja)

Vremenske razmere:

Grafikon 1: Povprečne mesečne temperature zraka (°C na 2 m) in količine padavin (mm) v obdobju rasti dozevkov (ARSO, november 2022 do maj 2023).

Grafikon 2: Povprečne mesečne temperature zraka (°C na 2 m) in količine padavin (mm) v obdobju rasti koruze (ARSO, maj 2023 do november 2023).

Rezultati:

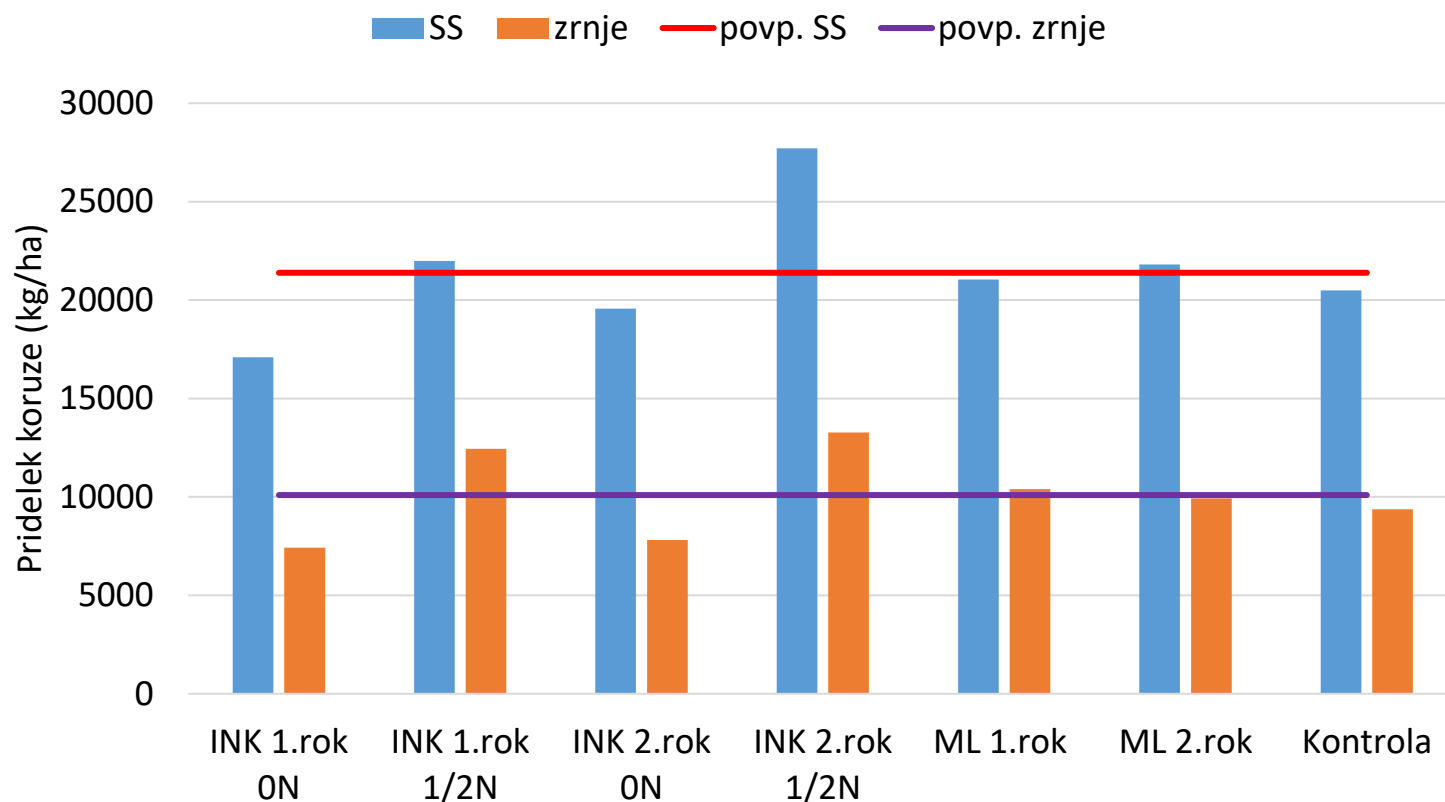
Preglednica: Osnovna analiza tal (AI, do 30 cm)

JGZ Rinka	
pH (KCl)	6,20
P ₂ O ₅ (AI)	8,7
	(B)
K ₂ O (AI)	11,3
	(B)
Organska snov (%)	3,18

Količina dušika v kg/ha

A P R I L		INK 1.rok		INK 2.rok		ML 1.rok	ML 2.rok	Kontrola
		ON	1/2N	ON	1/2N			
	N _{min}	33,1		36,0		13,9	15,1	21,6
	N _{akum}	153,2		202,7		33,8	46,2	-
	N _{simb}	138,6		177,5		-	-	-
	N iz MG	0	107	0	107	215	215	215

JGZ Rinka

Rezultati:

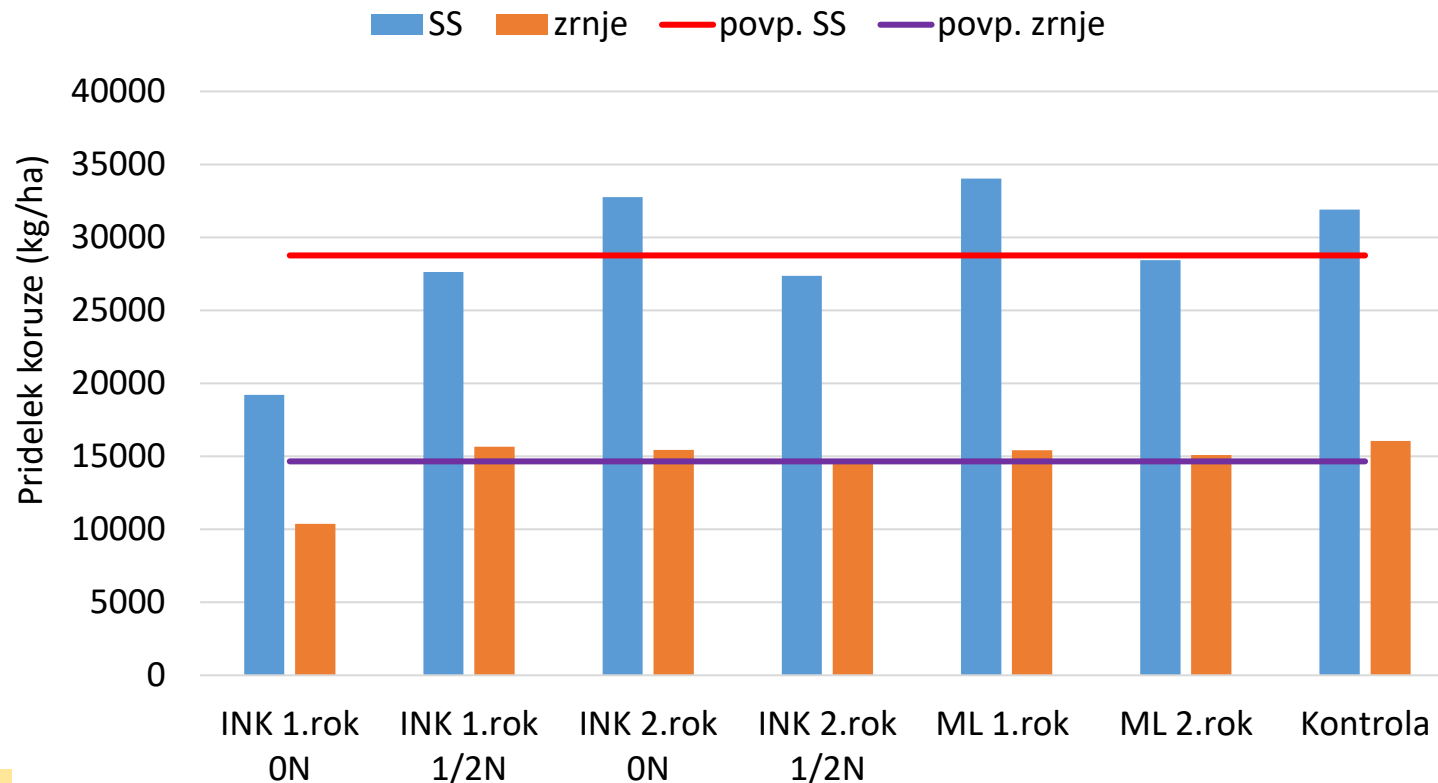
Preglednica: Osnovna analiza tal (AI, do 30 cm)

	Kopač
pH (KCl)	6,74
P ₂ O ₅ (AI)	14,7 (C)
K ₂ O (AI)	10,2 (B)
Organska snov (%)	4,34

Količina dušika v kg/ha

A P R I L	INK 1.rok ON		INK 1.rok 1/2N		INK 2.rok ON		INK 2.rok 1/2N		ML 1.rok	ML 2.rok	Kontrola
	N _{min}	91,4		87,9		55,8		59,8		54,0	
	N _{akum}	128,2		155,3		54,9		55,1		-	
	N _{simb}	108,9		128,4		-		-		-	
N iz MG	0	107	0	107	215	215	215	215	215	215	

KG Kopač

Rezultati:

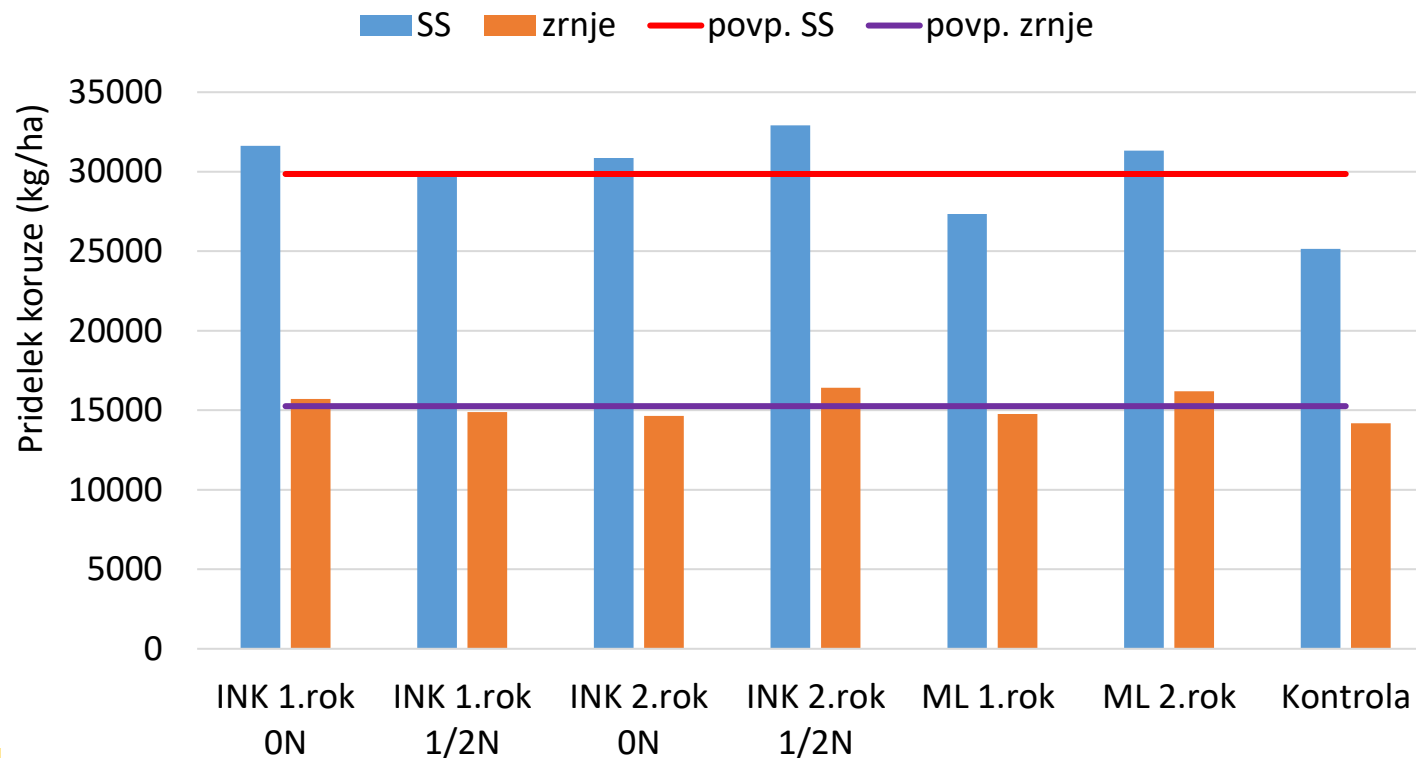
Preglednica: Osnovna analiza tal (AI, do 30 cm)

	Lep
pH (KCl)	5,56
P ₂ O ₅ (AI)	20,2 (C)
K ₂ O (AI)	17,0 (B)
Organska snov (%)	4,19

Količina dušika v kg/ha

A P R I L	Nmin	33,2		38,5		34,1	20,9	47,0
	Nakum	63,7		104,2		66,2	72,0	-
	Nsimb	3,42		49,7		-	-	-
	N iz MG	0	107	0	107	215	215	215

KG Lep

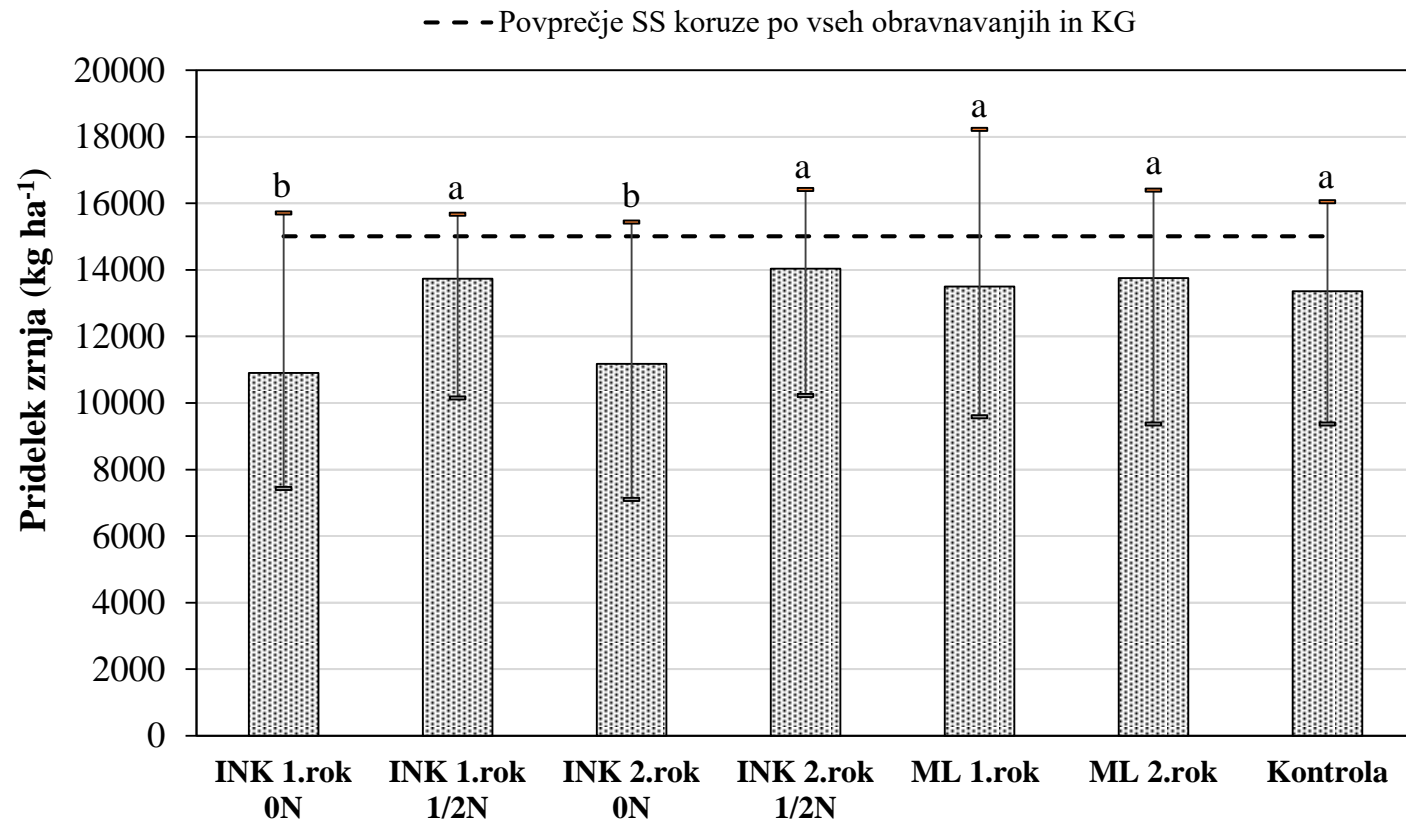
Rezultati (povprečja po vseh KG):

Preglednica 1: Količine simbiotsko vezanega (N_{simb}) ter akumuliranega dušika (N_{akum}) s prezimnimi dosevki ter količina mineralnega dušika (N_{min}) v tleh (april 2023).

	N_{simb} (kg ha ⁻¹)	N_{akum} (kg ha ⁻¹)	N_{min} (kg ha ⁻¹)
Inkarnatka 1. rok	61,6	100,7 a	44,9 a
Inkarnatka 2. rok	78,6	99,9 a	44,7 a
Mnogocvetna ljujka 1. rok	-	50,4 b	31,5 b
Mnogocvetna ljujka 2. rok	-	51,1 b	30,4 b
Kontrola (brez dosevka)	-	-	43,2 a

Rezultati (povprečja po vseh KG):

Grafikon 3: Primerjava celokupnega pridelka suhe snovi zrnja koruze (SS zrnja v kg ha⁻¹) na vseh v poskus vključenih kmetijskih gospodarstvih (KG).

Sklepi:

- Zmanjšanje odvisnosti od mineralnih gnojil ob ohranjanju visokih pridelkov koruze
- Pomen za trajnostno pridelavo
- Prednosti uporabe inkarnatke kot prezimnega dosevka za trajnostno kmetijstvo

Člani partnerstva:

dr. Jože Verbič KIS

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MARIBOR

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

1872
BIOTEHNIŠKA
ŠOLA MARIBOR

Anka Purgaj Puž
ROKO d.o.o.

dr. Tamara Korošec
KGZ MB

Mateja Strgulec
KGZ NM

Damjana Vrbnjak
BTŠ MB

KG Danijel LEP

Irena Želj, univ.dipl.oec.

KG Janez KOPAČ

KG Anton MEDVED

KG Štefanija NEUDAUER

Maja Kastelic

KG Peter KUCHAR

KG Jernej WURCER

KG Milan UNUK

- **Tip projekta:** EIP 16.5
- **Tematika projekta:** Trajnostna raba tal kmetijskih zemljišč z zagotavljanjem rodovitnosti in preprečevanje erozije ter degradacije tal

- **Obdobje trajanja projekta:** 18. 05. 2022 – 18. 05. 2025

do-sevki

NADOMEŠČANJE N IZ
MINERALNIH GNOJIL

eip-agri
INICIJATIVE & PROJEKTI

Univerza v Mariboru

Fakulteta za kmetijstvo
in biosistemske vede

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

Integrirano
varstvo rastlin

KRATKI POLJEDELSKI NASVETI

DOGNOJEVANJE KORUZE IN DRUGIH OKOPAVIN
TER VARSTVO KROMPIRJA

Spletni naslov posnetka:

<https://youtu.be/EWUikoMThak?t=3>

© tem se raziskuje tudi v projektu EIP pod
vodstvom UM (FKBV).

HVALA ZA VAŠO POZORNOST